

OSNOVE KOMPOSTIRANJA U VRTU

KOMPOSTIRANJE prirodni je ciklus razlaganja biljnih i drugih organskih materijala pri čemu se kao produkt razgradnje i raspadanja dobije zemljana tj. organsko gnojivo (KOMPOST)

ŠTEDI JER KOMPOST VRIJEDI!

PREDNOSTI KOMPOSTIRANJA

- Recikliranje i zbrinjavanje organskih kuhinjskih otpadaka i ostataka biljnog materijala iz vrta direktno na mjestu nastanka. Samim postupkom kompostiranja uvelike se smanjuje količina otpada koju odlažemo za više od 30 % - što predstavlja uštedu za kućanstvo i za naš budžet.
- Ušteda na kupovini gnojiva, jer ga proizvodimo sami i na taj način štедimo i proizvodimo vrlo kvalitetno organsko gnojivo
- Očuvanje okoliša – smanjenje količine otpada koji odlažemo, sami zbrinjavamo dio otpada, proizvodimo vlastito kvalitetno organsko gnojivo, čija redovita upotreba rezultira brojnim pogodnostima kao što je povećanje plodnosti tla i biološke aktivnosti tla, njegove teksture i strukture. Osim navedenih pogodnosti optimizira se vodozračni režim tla, laka, te tako pjeskovita tla zadržavaju više vlage, dok se teška tla brže dreniraju i dehidriraju. Kao rezultat korištenja komposta su zdrave i bujnije biljke sa dobro razvijenim korijenom, koje su otpornije na štetočine i bolesti. Osim većeg prinosa znatna je i ušteda vode za navodnjavanje u suhim mjesecima.

KOMPOSTIRANJE KOD KUĆE

Kompostirati možemo kod kuće, u vrtu na samostojećoj kompostnoj hrpi (min. 1 m²) ili napraviti ogradieni kompostni prostor od drva, žice, cigle i sl., ili u gotovim plastičnim komposterima koji se mogu kupiti u trgovinama. Osim nabavke kućnih kompostera, moguće je nabaviti i biološke dodatke za ubrzavanje razgradnje, što omogućuje da je kompostiranje moguće i u kući, na balkonu ili garaži. Biološki proces razgradnje događa se pod utjecajem **ZRAKA, VODE, BALANSIRANE HRANE (C/N) i TEMPERATURE** pogodne za rad mikroorganizama. Sve od navedenog preduvjet je pokretanja i odvijanja biološkog procesa razgradnje i stavaranja komposta.

Preporučeno je da lokacija za klasični, najjednostavniji način kompostiranja da kompostna hrpa bude u polusjeni, zaštićena od najjačeg sunca i vjetra, jakih kiša te da je baza u direktnom kontaktu sa zemljom.

Radi prozračivanja i dodavanja kisika kompostnoj hrpi te time i ubrzanja procesa razgradnje poželjno je povremeno prevrtanje kompostne hrpe pri čemu se sastojci kompostne hrpe, oni suhi i vlažni međusobno miješaju.

DA!

MATERIJALI ZA KOMPOSTIRANJE

Materijale za kompostiranje dijelimo prema stupnju vlažnosti na **VLAŽNI** (bogat dušikom; N – ZELENI MATERIJAL) i na **SUHI MATERIJAL** (bogat ugljikom; C – SMEDI MATERIJAL).

Kompostna hrpa treba se slagati u slojevima, pri čemu treba nastojati da se na jednu količinu vlažnog materijala doda otprilike dva do tri dijela suhog materijala.

VLAŽNI MATERIJALI (bogat dušikom-N): svježi zeleni otkos trave, talog od kave, ostaci čaja i vrećica od čaja, sirovi ostaci povrća i voća (koža krumpira, mrkve, lišće i dijelovi salate, kupusnjača i drugog povrća i voća), ljuška jaja, mladi neosjemenjeni korovi, usitnjena kora agruma, zeleno lišće itd.

SUHI MATERIJALI (bogat ugljikom-C): suhi biljni ostaci iz vrta, suho lišće, sijeno, slama, suhi otkosi trave, usitnjeno granje, pepeo drvenog ugljena ili drva (paziti da nema žeravice), suhi korovi bez sjemena, manja količina piljevine, manja količina neobojenog papira (npr. kuhinjski ručnici) itd.

NE!

MATERIJALI KOJI SE NE PREPORUČUJE ZA KOMPOSTIRANJE

Na kompostnu hrpu ne smiju se odbacivati sljedeći materijali: mlijeci proizvodi, ostaci kuhanе hrane (privlače štakore), meso, kosti, ostaci ribe, masnoće, osjemenjeni korovi, izmet čovjeka i mesoždernih životinja, velike količine novinskog papira, časopisi u boji, ostaci duhana, sadržaj vrećica usisavača i pepeo kamenog ugljena, višegodišnji korovi jakog korijena, bolesne biljke, stari lijekovi, anorganski materijali (staklo, metal, plastika, itd.).

KORACI U KOMPOSTIRANJU

1. Odabratи prikladno mјесто u vrtu – polusjenoviti zaštićeni položaj te odabratи način kompostiranja koji može biti **klasična kompostna hrpa** (osigurati direktni kontakt s tlom, nikad hrpu ne formirati na nepropusnoj podlozi ili u jami) ili **gotovi komposteri**
2. Usitniti organski otpad radi bržeg i lakšeg razgrađivanja
3. Na svaki dio vlažnog materijala (brže se razgrađuje i osigurava vlagu) dodati približno 2-3 dijela suhog materijala (sporije se razgrađuje i osigurava prozračnost). Voditi računa o balansu suhog i vlažnog materijala jer time ubrzavate bržu razgradnju i otklanjate mogućnost neugodnih mirisa.
4. **Materijale složiti na hrpu u slojevima** (na dno je poželjno staviti sloj granja ili grančica radi bolje zračnosti). Ako se hrpa slaže postepeno, poželjno je vlažne i suhe sastojke povremeno izmiješati. Gotovu kompostnu hrpu prekriti tankim slojem zemlje, lišća, slame, trave, jutom ili kartonom i sl. da se spriječi isušivanje. **Ne pokrивati plastičnim vrećama jer se tako sprečavanja disanje.**
5. Hrpu **povremeno, najmanje jednom mjesечно, preokrenuti** da se prozrači i ubrza razgradnja. (Za ubrzanje procesa razgradnje hrpa se u toplom dijelu godine može preokrenuti jednom ili 2 puta tjedno, što može značajno smanjiti vrijeme razgradnje). Zrak je neophodan za rad i razvoj mikroorganizama koji obavljaju razgradnju, pa se prema tome hrpa nikada ne smije zbijati.
6. **Redovito provjeravati vlažnost hrpe** – iz središnjeg dijela hrpe uzeti šaku kompostnog materijala i lagano ga stisnuti. Ako iz šake curi voda smjesa je prevlažna. Ako se u stisnutoj šaci ne osjeća vlažnost, a materijal se raspada smjesa je presuha. **Primjereno vlažan je materijal koji na lagani stisak ostaje rahlo zbijen.** U ljetnim mjesecima kompostnu hrpu treba povremeno vlažiti, a zimi ga treba štititi od prekomjernih oborina.
7. Nakon 8-12 mjeseci kompost bi trebao biti spreman za upotrebu. Rezultat razgradnje komposta je rastresita, mrvičasta „zemља“, humus, koji prilikom pritiska gotovo ne prlja ruke. **U gotovom kompostu ne prepoznaju se početni materijali** (osim jako drvenastih dijelova i onih koji se sporije razgrađuju, a mogu se odstraniti prosijavanjem). Dobiveni tamno-smeđi, rastresiti materijal ima ugodan miris na šumsku zemlju i kao takav spreman je za upotrebu u našem vrtu.

SAVIJETI

KOMPOSTNA HRPA PROIZVODI NEUGODNE MIRISE

– desio se nedostak kisika ili kompostna hrpa ima previše vlažnog materijala (N). Hrpu je potrebno preokrenuti radi prozračivanja i dodati joj suhog materijala (suho lišće, slama, suhe grančice itd.).

KOMPOSTNA HRPA SE NE RAZGRAĐUJE (STAGNIRA)

– za razgradnju je potrebno određeno vrijeme. Proces traje 8-12 mjeseci, ali se češćim prevrtanjem i izbalansiranim sastojcima kompostiranje može ubrzati za nekoliko mjeseci.

KOMPOSTNA HRPA JE PRESUHA

– kompostnu je hrpu potrebno navlažiti vodom, posebno u toplom dijelu godine. Pritom je potreban oprez, jer prevelika količina vlage može zatvoriti zračne prolaze i usporiti razgradnju.

KOMPOSTNA HRPA JE PREVLAŽNA

– hrpu je potrebno preokrenuti i dodati joj suhog materijala (suho lišće, piljevina, slama ...).

KTD FUŽINE DOO

Pirovište 16a, Lič

tel: 051 835 769; 620 950;

fax: 075 805 628

mail: ktd-fuzine@ri.t-com.hr

web: <http://ktd-fuzine.hr/>

ŽELIMO VAM USPIJEŠNO KOMPOSTIRANJE !